

V/HTA

KUNNANJOHTAJAN TALOUSARVIOESITYS 2025

MAAILMANPOLITIIKAN NÄKYMÄT SYNKENTYNEET JA KUNTATALOUS KIRISTYMÄSSÄ

- Maailmanpolitiikan näkymät ovat synkentyneet asteittain ja edellisvuosina arvioidut riskit sotien eskaloitumisesta sekä geopoliittisten jännitteiden kiristymisestä ovat realisoitumassa
- Rahoitusmarkkinoiden levottomuudet ovat kuitenkin jääneet lyhytaikaisiksi ja maailmantalouden ennustetaan kasvavan vuonna 2025 yhteensä kolme prosenttia – talouskasvun painottuessa Yhdysvaltoihin ja nouseviin talouksiin. Euroalueen talouskehityksen arvioidaan jäävän kuitenkin vaatimattomaksi
- Valtiovarainministeriön syyskuun katsauksessa ennustetaan, että **Suomen talous kääntyy taantumasta kasvuun** vuonna 2024 ja vuosina 2025–2026 talouskasvu nousee **yli 1,5 prosentin**
- Kuntatalouden kehitykseen taloussuunnittelukaudella tulee vaikuttamaan erityisesti
  - julkiselle sektorille suunnitellut säästöt
  - Väestön demografinen kehitys
  - julkisen sektorin palkkaratkaisut sekä inflaatio
  - kunta-alan uudistukset
    - TE-palveluiden uudistus 1.1.2025
    - Valtionosuusuudistus 1.1.2027
    - kiinteistöverouudistus

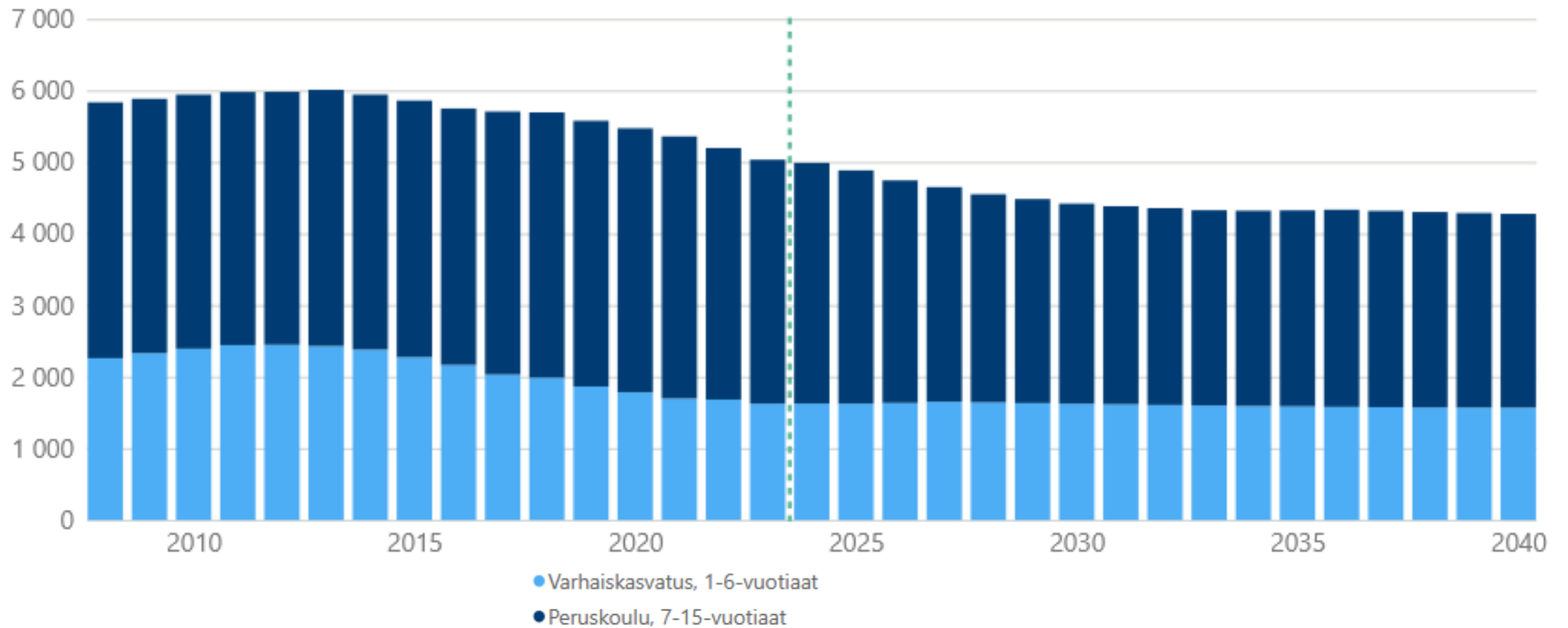
UUDISTUKSET EIVÄT OLE
KUSTANNUSNEUTRAALEJA

KUNTA LAADUKKAIDEN PERUSPALVELUIDEN JÄRJESTÄJÄNÄ

- Kuntauudistusten keskellä kunnan roolit ja painopisteet elävät ajassa. Uudistuksien keskellä **ei voi unohtaa** kunnan **roolia** nykyisten **peruspalveluiden tuottajana**. Yksistään sivistyspalveluissa työskentelee noin 80 prosenttia kunnan henkilöstöstä tuottamassa laadukkaita peruspalveluita kuntalaisille
- Kuntalaisten arjen sujuvuutta kehittäessä tulee muistaa **peruspalveluiden merkitys ja toimintavarmuus** - se, että päiväkodit ja koulut toimivat, hanasta tulee puhdasta vettä ja että teillä voi kulkea. Tulevina vuosina näiden rinnalla tulee korostumaan myös **arjen turvallisuuden ylläpitäminen**, jota kunnan tulee edistää kaikin mahdollisin keinoin. Vihti on tällä valtuustokaudella investoinut merkittävästi kunnan koulu- ja päiväkotitiloihin, valokuituyhteyksiin, liikuntamahdollisuuksiin sekä kulttuuripalveluihin – nämä **panostukset tulevat kantamaan vielä pitkälle tulevaisuuteen**
- Peruspalveluita kehittäessä emme voi kuitenkaan sulkea silmiämme **toimintaympäristön muutoksilta**. Vuosien 2024 ja 2025 välillä meidän perusopetuksesta vähenee arvioiden mukaan noin 100 oppilasta ja tulevan 10 vuoden aikana vähennyksen arvioidaan olevanjo yli 600 oppilasta. Samanaikaisesti yli 65-vuotiaiden määrän arvioidaan kasvavan Vihdissä noin 1600:lla kuntalaisella. Onkin tärkeää, että sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksesta huolimatta voimme kuntana olla edistämässä yhdessä hyvinvointialueen kanssa strategiamme mukaisesti toimivia sosiaali- ja terveyspalveluita kunnan alueella sekä yleisemmin hyvinvointia ja terveyttä
- **Meidän on kyettävä katsomaan viisaasti ja kestävästi tulevaisuuteen, reagoitava muutoksiin ja suhteutettava kuntapalvelumme todelliseen palvelutarpeeseen**

VARHAISKASVATUKSEN JA PERUSOPETUKSEN VÄESTÖENNUSTE

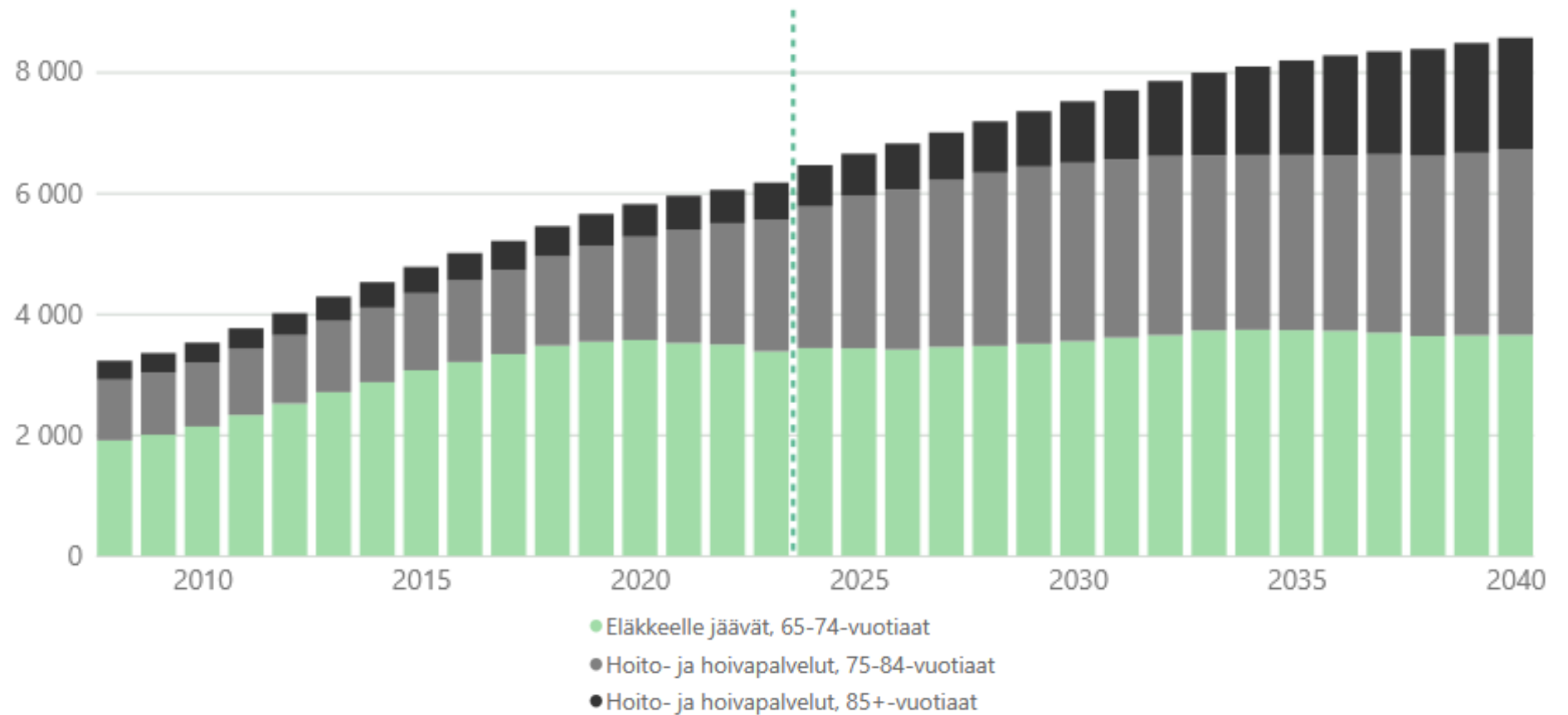
(TILASTOKESKUS)

24.10.2024

4

ELÄKKEELLE JÄÄVIEN VÄESTÖENNUSTE (TILASTOKESKUS)

TALOUDEN TUNNUSLUVUT

TULOVEROPROSENTTI

7,8%
60,5M€

+3,3M€(TA2024)

TOIMINTATUOTOT

17,5M€

-1M€ (TA2024)

TOIMINTAKULUT

95,9M€

+5M€ (TA2024)

VOS
18,8M€

+0,9M€(TA2024)

KIINTEISTÖVEROTUS
EI
MUUTOSTA
9,1M€

+0,4M€(TA2024)

BRUTTOINVESTOINNIT

25,2M€

-11M€ (TA2024)

TILIKAUDEN
YLIJÄÄMÄ
+0,5M€

KUM. YLIJÄÄMÄ
+33M€ (TP2023)

LAINAKANTA

109,5M€

+2M€ (TPE2024)

NÄKYMÄT VUOTEEN 2025 JA TULEVAAN

- Tuleva talousarviovuosi on **vaalien vuosi**, kun vuonna 2025 järjestetään samanaikaisesti niin kuntavaalit kuin myös aluevaalit. Kuntavaalit tuovat tullessaan uuden valtuustokauden alun ja samalla myös uuden kuntastrategian laadinnan
- Samalla vuosi 2025 tarkoittaa nykyisen kuntastrategiamme viimeistä vuotta. **Vuoden 2025 talousarvion yhteydessä** onkin keskitytty nimenomaisesti toimenpiteisiin, jotka edistävät **kuntastrategiamme toteuttamatta jääneitä päämääriä** ja toimenpiteisiin, jotka toisaalta jatkavat **pitkäjänteistä strategiamme linjaamaa kehitystyötä**

UUSI RAKENNUSJÄRJESTYS

VALOKUITUHANKKEET

HUKKALÄMMÖN TALTEENOTTO

KEVYEN LIIKENTEEN VÄYLIEN RAKENTAMINEN

VIHKON LÄMMITYSRATKAISU

KASVU- JA LUMO-OHJELMAN TOIMEENPANO

NUMMELAN ALUELÄMMÖN TALOUDELLINEN
VAKAUTTAMINEN

SAIRAUSSPOISSAOLOT JA LÄHTÖVAIHTUVUUS ↓

SOTEKIINTEISTÖJEN KEHITTÄMINEN

LAPSIYSTÄVÄLLINEN KUNTA-TUNNUSTUS

YHDYSPINTATYÖ HYVINVOINTIALUEEN KANSSA

KULTTUURIKESKUS KULTSAN TOIMINNAN
TÄYSMITTAINEN KÄYNNISTÄMINEN

LUKSIAN YHTEISTYÖN KEHITTÄMINEN

LÄNSIRATA JA ASEMANSEUTU

TALOUS- JA PALKKAHALLINNON KEHITTÄMINEN

RAAKAMAAN HANKINTA (100HA)

UUSIEN ASUIN- JA YRITYSALUEIDEN KAAVOITUS JA
RAKENTAMINEN (N175, N202, N203, OT18,
N205,N154,N198)

V/HTA

TALOUSARVIOESITYS 2025

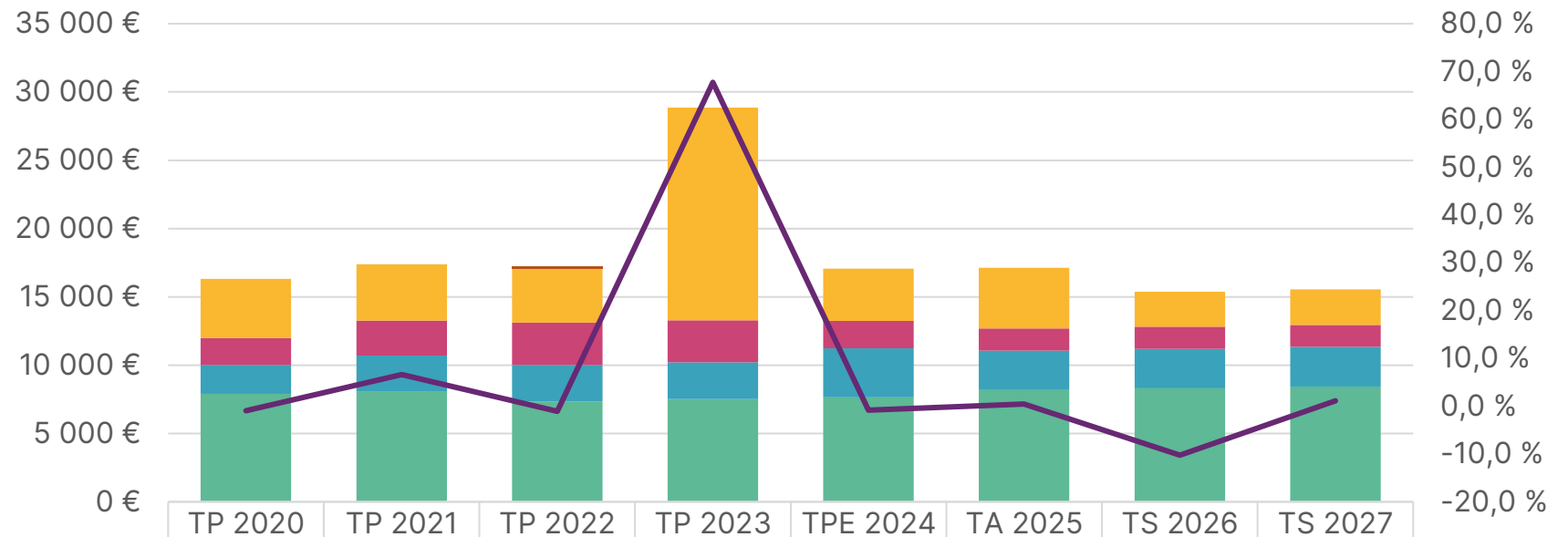

TALOUSARVIOESITYS 2025

- Vuoden 2025 kunnanjohtajan talousarvioesitys on tilikauden tuloksen osalta **negatiivinen noin 519 000 €**.
- Vuosien 2022-2023 tilinpäätöksen yhteydessä tehdyt investointivaraukset alkavat tuloutumaan takaisin ja vuoden 2025 talousarvioesitys olisi arviolta **noin 478 000 € ylijäämäinen**
- Merkittävimpiä toiminnallisia muutoksia vuodelle 2025 ovat TE-palveluiden siirtyminen kuntien vetovastuulle
  - Vihti kuuluu Kirkkonummen ja Siuntion kanssa yhteiseen työllisyysalueeseen, jossa Kirkkonummi toimii vastuukuntana
- Euromääräisesti muita merkittäviä muutoksia
  - ELY:n joukkoliikenteen järjestämistapa budjetoitu koko vuodelle
  - Palkankorotuksiin varauduttu 2,5% korotuksiin 1.6.2025 alkaen (korotusprosentti yhteensä 2,068%)
  - Uusia vakansseja ja henkilöstölisäyksiä esitetään yhteensä 24 kappaletta

TOIMINTATUOTOT - NOUSEVAT NOIN 79 000 EUROA VUOTEEN 2024 VERRATTUNA

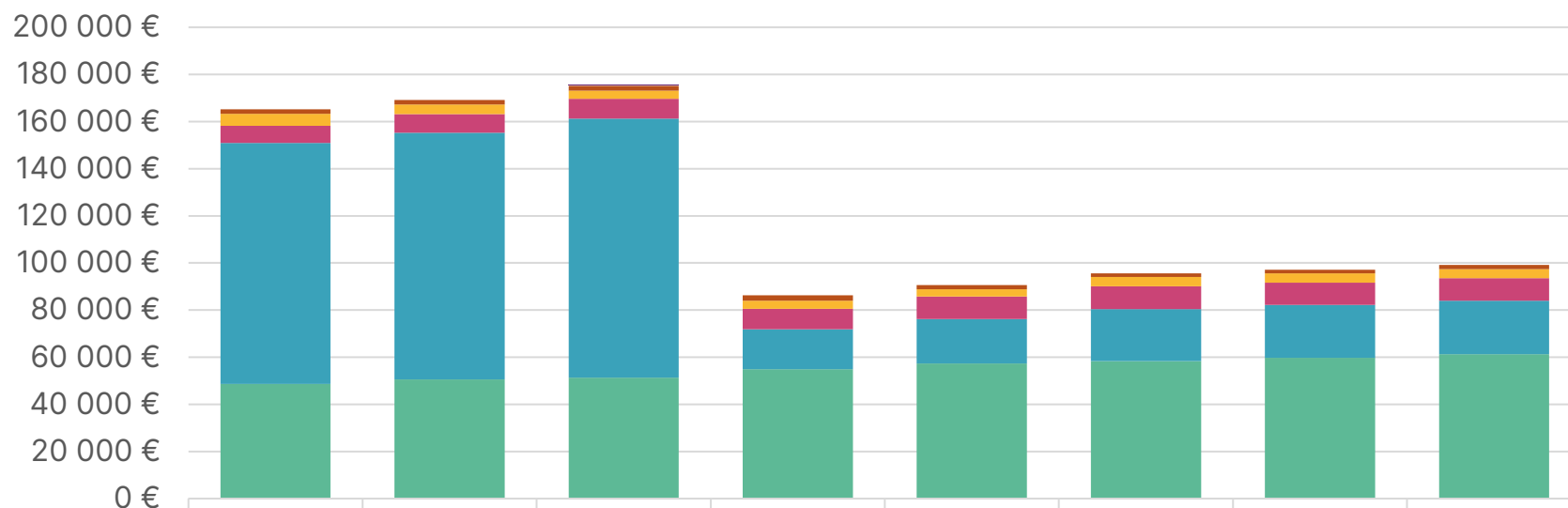
Vihdin toimintatuotot 2020 - 2027 (1000 €)

	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TPE 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Satunnaiset tuotot	0	0	154	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	4 327	4 131	3 932	15 564	3 813	4 455	2 573	2 612
Tuet ja avustukset	1 982	2 562	3 108	3 077	2 016	1 620	1 612	1 604
Maksutuotot	2 096	2 603	2 650	2 688	3 580	2 873	2 887	2 901
Myyntituotot	7 915	8 097	7 359	7 526	7 649	8 189	8 308	8 433
Muutos %	-1,0 %	6,6 %	-1,1 %	67,7 %	-0,8 %	0,5 %	-10,3 %	1,1 %

TOIMINTAKULUT KASVAVAT NOIN 5 MILJ. EUROLLA VUOTEEN 2024

Toimintakulut 2020 - 2027 (1 000€)

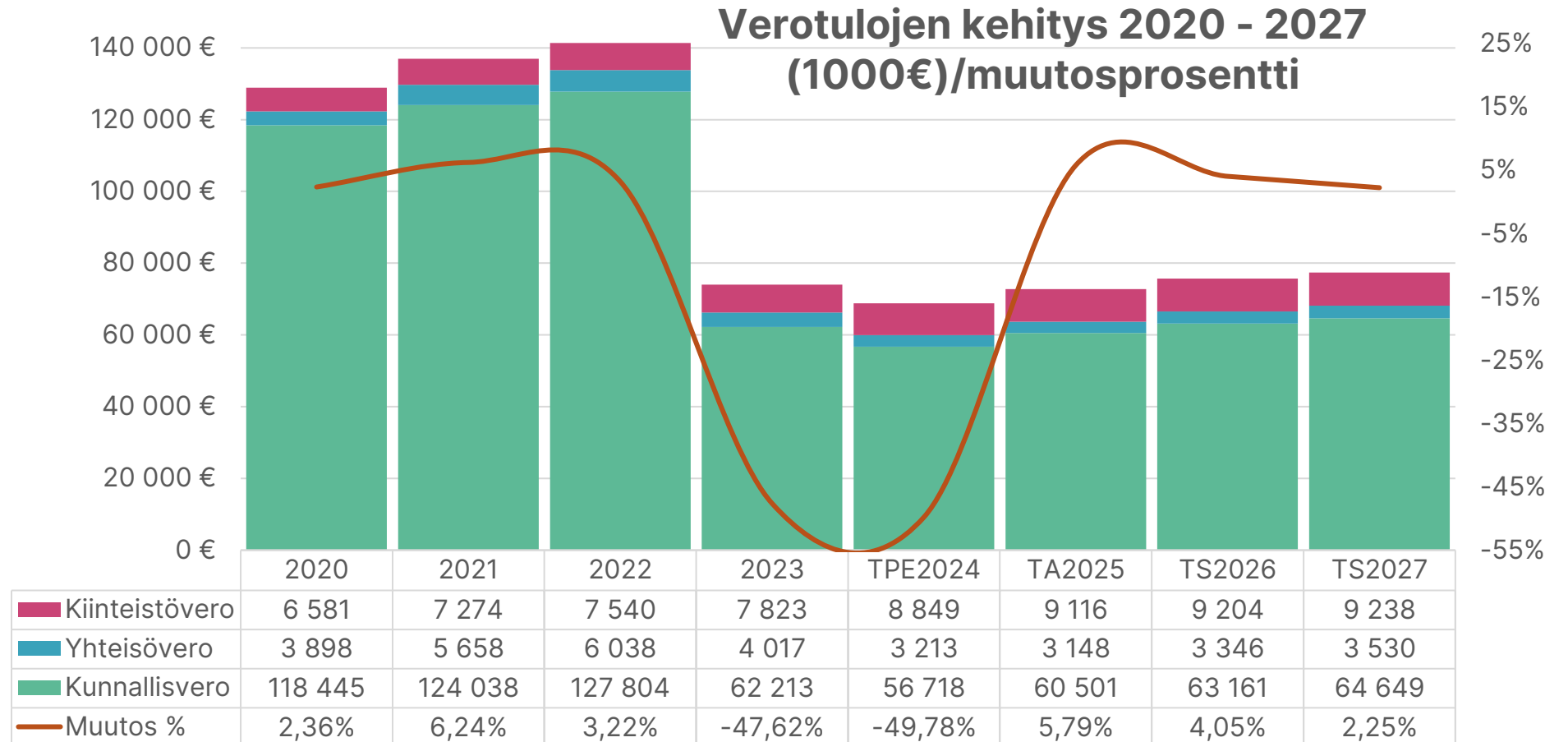
	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TPE 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
■ Satunnaiset kulut	0	0	418	0	0	0	0	0
■ Muut toimintakulut	1 868	1 919	1 994	2 306	1 773	1 575	1 574	1 720
■ Avustukset	5 095	3 961	3 430	3 375	3 114	3 947	3 925	3 904
■ Aineet, tarvikkeet ja tavarat	7 313	7 970	8 451	8 774	9 519	9 627	9 432	9 475
■ Palvelujen ostot	102 228	104 637	109 908	16 862	18 828	22 048	22 380	22 765
■ Henkilöstökulut	48 707	50 622	51 314	54 945	57 358	58 398	59 804	61 245

VALTIONOSUUDET NOUSEVAT NIUKASTI NOIN 800 000 EUROA

VALTIONOSUUDET	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TPE 2024	TA2025	TS2026	TS2027
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	33 086	26 085	26 846	22 967	14 575	17 131	17 474	17 823
Valtionosuuksien tasaus	-1 302	-1 072	-1 033	-3 695	2 622	2 512	2 562	2 614
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionos.	-2 662	-3 214	-3 252	-3 297	-3 143	-3 143	-3 206	-3 270
Veromenetysten kompensaatiot	10 988	10 756	13 490	4 188	4 028	2 346	2 393	2 441
Yhteensä	40 109	32 555	36 050	20 163	18 082	18 846	19 223	19 607

- TE-raha nostaa valtionosuuksia, Vihdin osuus on 3,4 milj. €
  - Ilman TE-rahaa valtionosuudet laskisivat!!!
- Osana valtion budjettivalmistelua valtionosuuksiin tehtiin mm. 1% indeksijarru ja ansiotulovähennys poistetaan
  - Kunnallisveron ansiotulovähennys poistetaan, niin se vähentää valtionosuuksien veroperusteista tasausta, mutta vastaavasti lisää kuntien verotuloa. Vaikutus on kustannusneutraali.

VEROTULOT KASVAVAT LÄHES 4 MILJ. EUROA 2024 VERRATTUNA

Vihdin kunta, ulk + sis.	TP 2022	TP 2023	TAE 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	40 246 834	53 116 793	43 547 580	44 328 639	42 576 689	42 750 994
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	137 338	248 275	183 903	372 692	320 692	320 692
TOIMINTAKULUT	-198 295 217	-110 522 264	-115 750 713	-122 787 414	-124 285 474	-126 282 455
TOIMINTAKATE	-157 911 046	-57 157 196	-72 019 230	-78 086 083	-81 388 093	-83 210 769
VEROTULOT	141 382 019	74 052 625	68 658 191	72 763 776	75 710 830	77 417 059
VALTIONOSUUDET	36 050 375	20 162 551	17 967 768	18 845 747	19 222 661	19 607 115
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	32 240	-922 628	-696 652	-1 488 484	-1 527 851	-1 556 202
KORKOTUOTOT	99 917	259 030	313 009	320 000	320 000	320 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT	991 085	563 245	189 736	170 200	170 200	170 200
KORKOKULUT	-662 816	-1 318 646	-1 191 364	-1 579 654	-1 619 021	-1 659 372
MUUT RAHOITUSKULUT	-395 946	-426 258	-8 033	-399 030	-399 030	-399 030
VUOSIKATE	19 553 588	36 135 352	13 910 077	12 034 956	12 017 547	12 245 203
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-11 080 207	-10 141 803	-13 743 769	-12 554 306	-14 517 619	-15 185 075
SATUNNAISET ERÄT	-264 301					
TILIKAUDEN TULOS	8 209 081	25 993 549	166 308	-519 350	-2 500 072	-2 939 872
POISTOERON MUUTOS	189 199	77 400	189 199	997 771	972 573	856 793
RAHASTOJEN MUUTOS		-10 000 000				
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	3 783 122	16 210 949	355 507	478 421	-1 527 499	-2 083 079

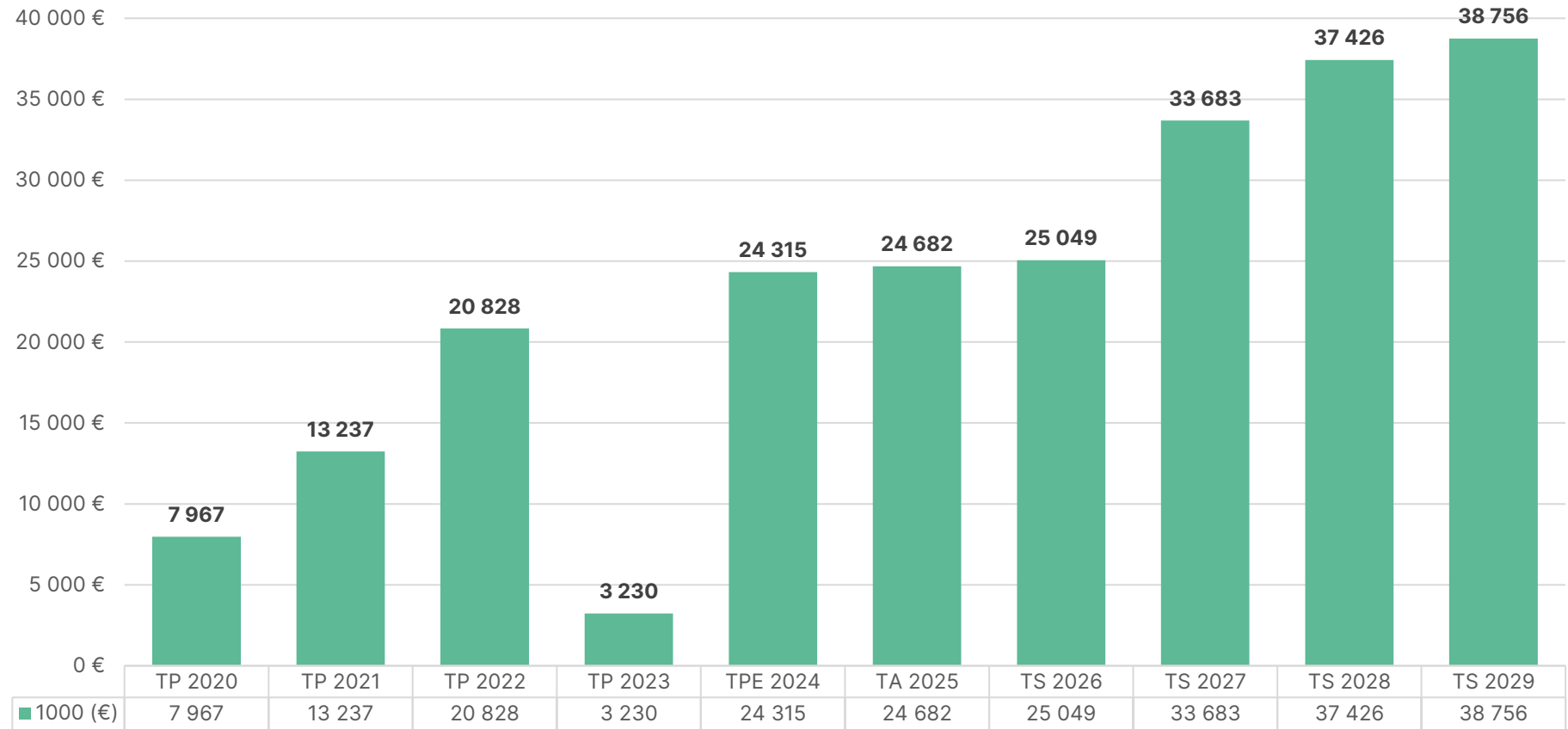
INVESTOINNIT BRUTTONA 25,2 MILJ. EUROA - LAINAKANTA TULEE NOUSEMAAN TAKAISIN YLI 100 MILJ. EURON

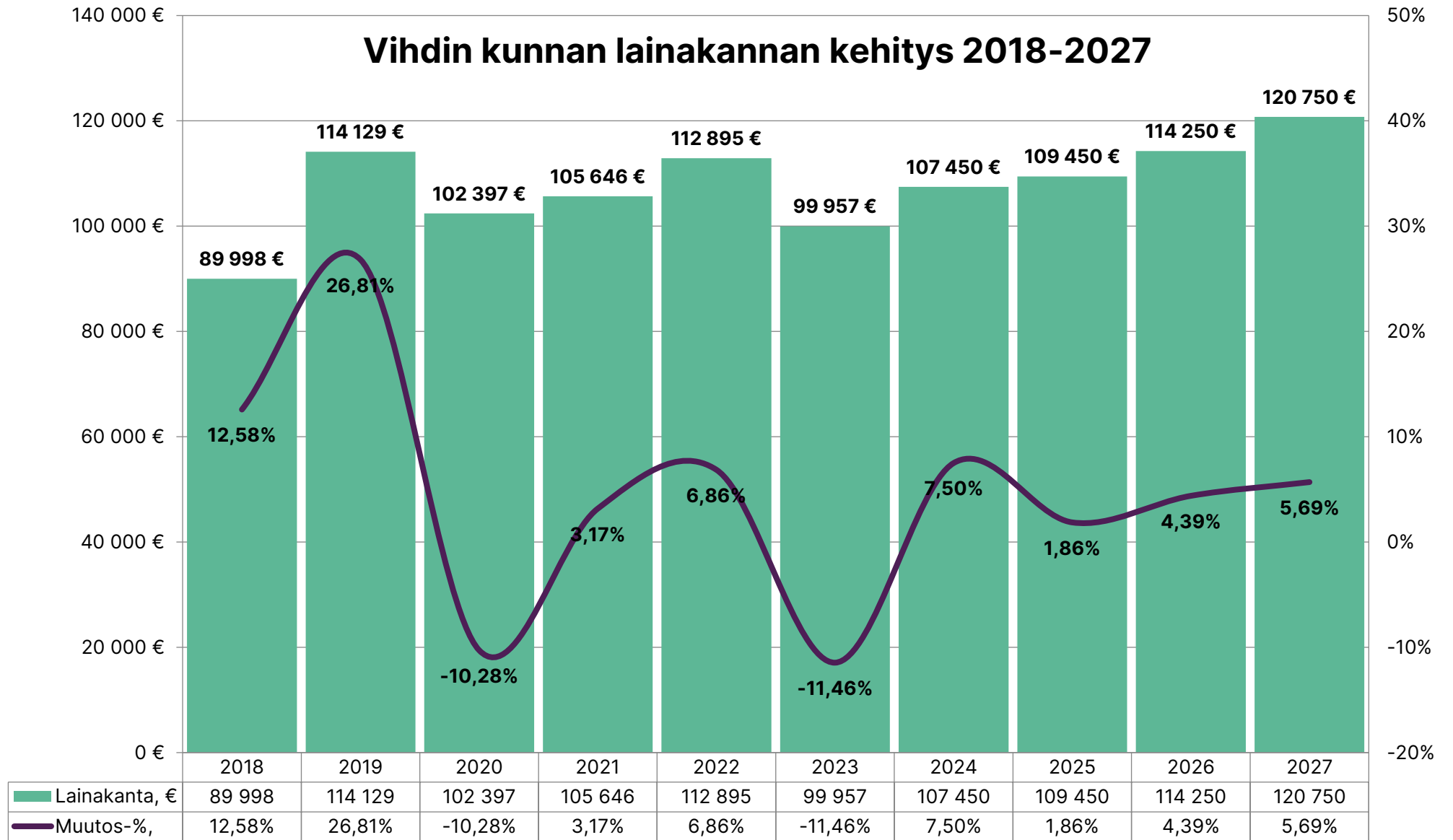
- Merkittävimpiä investointeja
  - Etelä-Nummelan työpaikka-alueen yhdyskuntatekniikka + vesi 5,8 M
  - Maa-alueiden ostot 3 M
  - Kiinteistöjen energiajärjestelmä muutokset 1,3 M
  - Pihtisillantie 1,5 M
  - VT25 Ukintien liittymä 1,3 M
  - Länsirata noin 1 M
- Investoinnit kategorioituna
  - Liikenne ja infra 15 M
  - Rakennukset 3,6 M
  - Maanhankinta 2,5 M
  - Virkistys 1,7 M
  - Sivistys 0,4 M
  - Kulttuuri 0,02 M
  - Muut 1,2 M
- Lainakanta tulee nousemaan vuonna 2025 takaisin **yli 100 milj. euron. ja vuonna 2027 on arviolta 120 milj. euroa.**
- Investointi-suunnitelmavuodet näyttävät että vuodet 2028 ja 2029 investointien taso on lähes **40 miljoonaa euroa.**

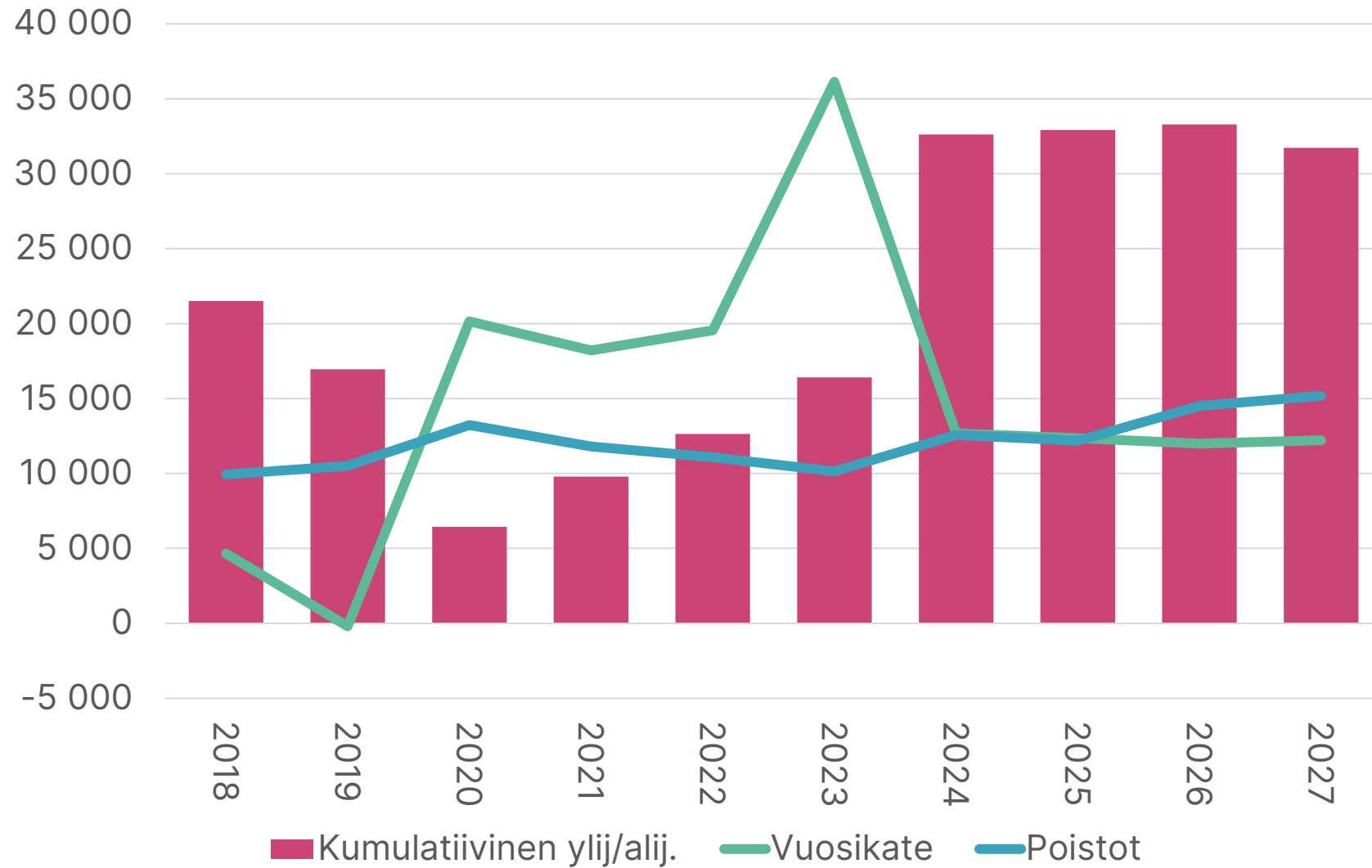
NETTOINVESTOINNIT

Nettoinvestointitaso 2020-2029 (1000 €)

Vihdin talouden tasapaino (1000 €)

TIIVISTETTY

- Talousarvio on niukasti ylijäämäinen, mutta suunnitelmavuodet kääntyvät arviolta alijäämäisiksi.
  - Poikkeuksellisen positiiviset vuodet paransivat kunnan taloudellista ja rahoituksellista tasapainoa, mutta tämä tasapaino ei ole pysyvä. Vihdissä, kuten kuntataloudessa yleisesti, **palataan vuoden 2018 tilanteeseen, jossa menojen ja tulojen epätasapaino on selkeämpi.**
- Korkea investointitaso jatkuu, ja seuraava merkittävä investointi, jätevedenpuhdistamo ja Länsirata, tulee miltei heti perään, kun edellinen suuri investointi, Etelä-Nummelan koulu- ja päiväkotikeskus, on saatu päätökseen
  - **Vuodet 2028 ja 2029 investointitaso lähes 40 milj. euroa**
- Vuonna 2026 ja 2027 edessä lainsäädännöllisesti isoja muutoksia joilla vaikutuksia tulorahoitukseen
  - Valtionosuusuudistus, kiinteistöverouudistus, kuntien taseessa ei saa olla enää sote- ja pela kiinteistöjä. **Muutosten vaikutukset vielä epävarmoja kuntakohtaisesti!**

Rakenteellisen ja kestäväen talouden perusta on taloudellinen ja rahoituksellinen tasapaino. Tämä edellyttää investointien priorisointia ja käyttötalouden tarkastelua nykyisiin palvelurakenteisiin ja -verkkoon, sovittaen ne olemassa olevaan ja tulevaan tulopohjaan

V/HT\